

PARTICIPATIE OMGEVINGSVISIE

Aanpak stap 2 participatie

met doorkijk naar fase 3 (concept Omgevingsvisie) en fase 4 (Omgevingsvisie)

Zaaknummer	1084380
Datum	24 december 2021
Versie	1.0

- Doel: maken van een toekomstvisie met inwoners, ondernemers en partners
- Eindresultaat: vaststellen van een Omgevingsvisie door de gemeenteraad
- Tussenresultaat: raadsvoorstel 'denkrichtingen' en concept Omgevingsvisie voor inspraak

Projectbeschrijving

- € 270.000 beschikbaar
- € 100.000 tekort
- Overheveling budget Omgevingswet lost dit op

Geld

- Beperkende maatregelen corona hebben invloed op mogelijkheden voor participatie
- De raad keurt de overheveling niet goed
- Krappe planning produceren concept Omgevingsvisie

Risico's

- Kernteam en werkgroepen rondom concrete activiteiten
- Efficiënt samenwerken met alle lopende programma's / uitvoeringsagenda's (inhoud, participatie) en grotere gebiedsontwikkelingen

Organisatie

- Fase 1 (omgevingsfoto) afgerond maart 2021
- Fase 2 (participatie) gestart in juni, doorstart in september 2021
- Vervolg participatie: 15 maart 2022 tot juni 2022
- Fase 3: (concept OV) najaar 2022
- Fase 4: besluitvorming per januari 2023

Tijd

- Raakvlakken met
- Diverse inhoudelijke programma's
- Omgevingswet en -plan
- gebiedsontwikkelingen
- Randvoorwaarden
- capaciteit
- geld

Informatie

- Al veel bereik gegenereerd in stap 1
- Voortzetten brede klankbordgroep
- In stap 2 meer inzet van stakeholders en partners
- participatie in fysiek en digitaal lab van half maart tot eind april 2022

Communicatie

Omgevingsvisie

Aanleiding

De nieuwe Omgevingswet (ingaaude medio 2022) stelt dat alle gemeenten in Nederland een Omgevingsvisie moeten hebben. In oktober 2019 en maart 2021 heeft de gemeenteraad bestuurlijke plannen van aanpak voor de Omgevingsvisie vastgesteld om tot de Omgevingsvisie Hilversum 2040 te komen.

Huidige situatie

Het eerste bestuurlijke plan van aanpak van november 2019 is in maart 2020 gepauzeerd vanwege de eerste lockdown. Tijdens die pauze was in Q2 van 2020 sprake van flink maatschappelijk debat over het zogenaamde 'Sleutelgebied'. Als uitvloeisel daarvan heeft de gemeenteraad met input van bewonersorganisaties in maart 2021 een herzien Plan van Aanpak vastgesteld, dat uit vier fasen bestaat. Het resultaat van elke stap heeft impact op de vormgeving en organisatie van de volgende stap.

De eerste fase (omgevingsfoto) is in april 2021 afgerond. Voor de tweede fase (participatie) is in mei 2021 een extern bureau ingehuurd om fase 2 uit te voeren.

In juni 2021 heeft de gemeente moeten besluiten de samenwerking met het bureau op te zeggen en heeft de gemeente met feedback van de klankbordgroep¹ de uitvoering van de participatie vanaf de zomer van 2021 georganiseerd en uitgevoerd. De aanpak is 'doelgroepgericht' en 'faciliterend voor wat nodig is'. Vanaf september 2021 zijn binnen de planning de participatieactiviteiten uitgevoerd, met focus op inwoners en wijken. Daarbij is met extra inspanning snel geschakeld van fysieke naar digitale participatie het moment dat er in november 2021 nieuwe COVID-19 beperkingen door het Rijk werden opgelegd. Eind november is het beeld dat er

Figuur 1 Vier fasen PvA en voorgang t.o.v. planning herzien bestuurlijk PvA (maart 2021)

¹ De klankbordgroep is door het college ingericht als praktische invulling van de intentie uit het bestuurlijk plan van aanpak van de gemeenteraad om de inwoners en organisaties van Hilversum breed te betrekken bij het proces van de Omgevingsvisie. De klankbordgroep is een onafhankelijke meedenkgroep die reflecteert op de aanpak: wordt de samenleving breed betrokken en worden de opbrengsten objectief verwerkt? De klankbordgroep ziet voor zichzelf een rol zolang het om objectieve weergave van de inbreng van inwoners gaat. Waar het om inhoudelijke of politieke keuzes gaat, stopt de rol van de klankbordgroep. De klankbordgroep is geen onderdeel van de organisatie en geen adviesgroep. De klankbordgroep bestaat op dit moment uit vertegenwoordigers van HOP2040, Vonkindewijk, de Vorstin, Hilversum100 werkgroepen groen en energietransitie, Versa Welzijn, de Alliantie, het sportoverleg, bond Heemschut en Cuypersgenootschap, BV Hilversum, het Roland Holstcollege en de wethouder Ruimtelijke Ordening. Andere deelnemers zijn welkom. De klankbordgroep heeft een onafhankelijke, externe voorzitter.

is in principe voldoende bereik onder inwoners is georganiseerd, met een aantal doelgroepen die nog aandacht vereisen: jongeren, jonge gezinnen en inwoners met een niet-westerse achtergrond.

Maatschappelijke partners, ondernemers en verenigingen komen vooral in stap 2 aan bod. Tegelijk zijn we minder ver dan de raad o.b.v. het (oorspronkelijke) bestuurlijk PvA uit maart 2021 wilde. Fase 2 is niet afgerond per 31-12-2021, maar loopt door 2022 in. Redenen zijn evident: het stopzetten van de samenwerking met het extern bureau in de zomer van 2021 heeft tot vertraging geleid. Dit is in september 2021 (collegebrief) en 1 december 2021 (BVS) door het college aan de gemeenteraad gemeld.

Financieel is het project in de buurt van het door de raad beschikbaar gestelde budget gebleven, met uitzondering van 2 tegenvallers: de financiële afwikkeling met het externe bureau en een kostenpost voor het verzenden van brieven aan alle adressen in Hilversum. De finale afrekening wordt na 1-1-2022 opgesteld.

Aanpak stap 2 van fase 2 (participatie)

Gewenst eindresultaat

Het eindresultaat van fase 2 is:

1. Een (onafhankelijk) rapport met de opbrengsten van de participatie in de vorm van 'integrale denkrichtingen'
2. Een 'meespraaknotitie' voor de gemeenteraad (raadsvoorstel) van het college waarin is begrepen:
 - a. De aanpak voor het opstellen van de concept Omgevingsvisie vanuit de integrale denkrichtingen, de milieueffectrapportage en het formele inspraakproces
 - b. Een inhoudelijk afwegingskader voor de Omgevingsvisie
 - c. De eisen aan de concept Omgevingsvisie om ook te kunnen dienen als grondslag voor het Omgevingsplan, leges en kostenverhaal
 - d. Een ontwerp-datamonitor voor de Omgevingsvisie

Uitgangspunten en randvoorwaarden

1. **Het Bestuurlijk plan van aanpak uit maart 2021**, waarin ligt besloten:
 - a. De opdracht voor het organiseren van 'onafhankelijkheid'. De resultaten van de participatie moeten 'ongefilterd' bij de gemeenteraad komen. Hieraan wordt gevolg gegeven door de inzet van een onafhankelijk schrijfbureau.
 - b. Randvoorwaarden ten aanzien van de planning. Begin 2023 moet de Omgevingsvisie vastgesteld kunnen worden. Het is daarom nodig om tempo te houden en stap 2 voor de zomer af te ronden.
 - c. Randvoorwaarden ten aanzien van middelen. Voor 2022 is in principe een budget van 270.000 euro beschikbaar.
2. **De participatie staat niet stil**

In januari en februari '22 loopt participatie stap 1 door (ondervertegenwoordigde groepen inwoners, ondernemers via een enquête, doelgroepen als sport en cultuur, ideeën die de fietsersbond en het klimaatmanifest in januari graag willen aandragen, kindergemeenteraad etc). De opbrengst daarvan krijgt de raad middels een addendum op het raadsvoorstel (collegebrief), vóór de behandeling van het raadsvoorstel, beoogd op 9 maart 2022.
3. **Deelnemers moeten in het vervolg hun inbreng terug herkennen.**

Stap 2 bouwt daarom voort op de opbrengst (thema's) van stap 1. Alle ideeën worden meegenomen. Alle Hilversummers kunnen opnieuw meedoen. Inwoners die in stap 1 deelnamen, worden gericht benaderd.

4. Stap 2 richt zich op integrale denkrichtingen

Waar de eerste stap was gericht op een zo groot mogelijke deelname van inwoners en ging over ‘breed ophalen’ van thema’s en wensen, gaat stap 2 over het verdiepen en integreren/verbinden van thema’s uit stap 1. Stap 2 zal daarom meer gaan over dilemma’s en (integrale) keuzes. Voor meer scherpheid is het nodig thema’s te clusteren. Voor oplossingen zoeken we inspiratie, verbeelding en creativiteit.

5. De deelname wordt breder

Aan de tweede stap doen naast inwoners nadrukkelijker ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ketenpartners mee.

6. We moeten meer doen voor minder budget

Het budget is beperkter dan in 2021 en van het budget moet ook een concept- en eindversie van de Omgevingsvisie en een milieueffectrapportage² worden gemaakt. Dat vergt scherpe keuzes en efficiënt werken. We leggen de verbinding met lopende programma’s van de gemeente (groen, energietransitie, klimaat, mobiliteit) zodat efficiënt gewerkt wordt en inwoners en partners in 2022 niet met participatieactiviteiten ‘overladen’ worden. Ook gaan we vanuit een centraal punt in de stad werken in plaats van in alle wijken.

7. De aansluiting op de concept-Omgevingsvisie moet goed en efficiënt gemaakt kunnen worden

Nadat de raad heeft besloten over het resultaat van stap 2 (integrale denkrichtingen), maakt het college een concept Omgevingsvisie (fase 3). Het schrijven van een concept Omgevingsvisie is geen sinecure en vergt naar verwachting drie maanden productietijd. Om dat passend in de planning te maken en de participatie herkenbaar in de concept Omgevingsvisie te laten terugkomen, is het van belang dat de auteur van de concept Omgevingsvisie al meeloopt in fase 2 en een rol speelt bij het verbeelden van de opbrengst.

8. Corona is niet weg

We hebben nadrukkelijk rekening te houden met het risico van nieuwe beperkingen. Naast een fysiek ‘lab’, maken we ook een digitaal lab, waar we – bij nieuwe beperkingen – snel mee kunnen opschalen. Het digitale lab is ook ingericht op de thema’s (informatie) en helpt bij objectief vastleggen opbrengst. Ook helpt een meer digitale aanpak bij het benaderen van enkele moeilijk bereikbare doelgroepen en andere groepen.

Raakvlakken met andere ontwikkelingen

² Er is wettelijk bepaald dat er bij een Omgevingsvisie een Milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. Het doel van een MER is het milieubelang een volwaardige plaats geven in de besluitvorming. Het gaat dan om besluitvorming over plannen en programma’s en projecten die duidelijke milieueffecten kunnen hebben. Milieu is een breed begrip. Het gaat onder andere om water, bodem, lucht, afval, natuur, gezondheid en archeologisch erfgoed.

In de aanpak van de volgende stap ligt samenwerking met lopende gemeentelijke programma's (of actieplannen, uitvoeringsagenda's of anderszins) in de participatie voor de hand. Als gemeente hebben we goed zicht op wat er allemaal speelt en kunnen zo de juiste verbindingen leggen. In de programma's is al veel kennis bij elkaar gebracht, worden verbindingen gelegd met andere programma's en ontstaan vraagstukken over vergezichten en dilemma's op het niveau van de Omgevingsvisie. Ook is in een aantal programma's in 2022 sprake is van participatie. Samenwerking voorkomt dat inwoners en maatschappelijke organisaties/ketenpartners door de gemeente twee keer worden bevroegd en kan ook intern tot meer efficiëntie leiden. Door nadrukkelijk het verband te leggen, is ook geborgd dat, na vaststelling van de Omgevingsvisie, de programma's daar passend bij zijn. We zien de volgende verbanden tussen thema's en programma's/uitvoeringsagenda's en betrekken bij stap 2:

Thema Omgevingsvisie	Programma / agenda / uitvoeringsplan dat er is of in 2022 ontwikkeld wordt
Klimaat/energie/circulair	Energietransitie (Programma Aardgasvrije Wijken, Transitievisie Warmte, Regionale EnergieStrategie), programmaDuurzaamheid
Landschap/groen	Programma groen
Water en bodem	Watermanagementplan
Bevolking/wonen	Uitwerking woonvisie 2021
Mee kunnen doen en gezond leven	zorg, veiligheid, bestaanszekerheid (<i>wel (kader)nota's SD, wmo/jeugd/werk/preventie, nog geen programma</i>), Visie Hilversum buiten en handboeken openbare ruimte, Programma buurten, Coronaherstelagenda, Sport (geen programma)
Gezond leefmilieu	Integraal veiligheidsplan, Extern veiligheidsbeleid, Programma's milieu, geluid en lucht
Onderwijs, cultuur en recreatie	IHP (onderwijshuisvesting), Programma nav visie cultuur, (Nationaal) programma Onderwijs
Hilversumse identiteit	Omgevingswet, Welstandsbeleid/ruimtelijke kwaliteit
Economie en innovatie	Programma economie, media, werk
Verkeer en vervoer	Programma mobiliteit

We weten ook dat gedurende het participatieproces enkele grootschaliger locatie- en gebiedsontwikkelingen actueel zijn of worden:

- Locatieontwikkelingen 1221

-
- Stedenbouwkundig Plan Arenapark
 - Circusterrein
 - Centrumvisie als onderdeel van de coronaherstelagenda

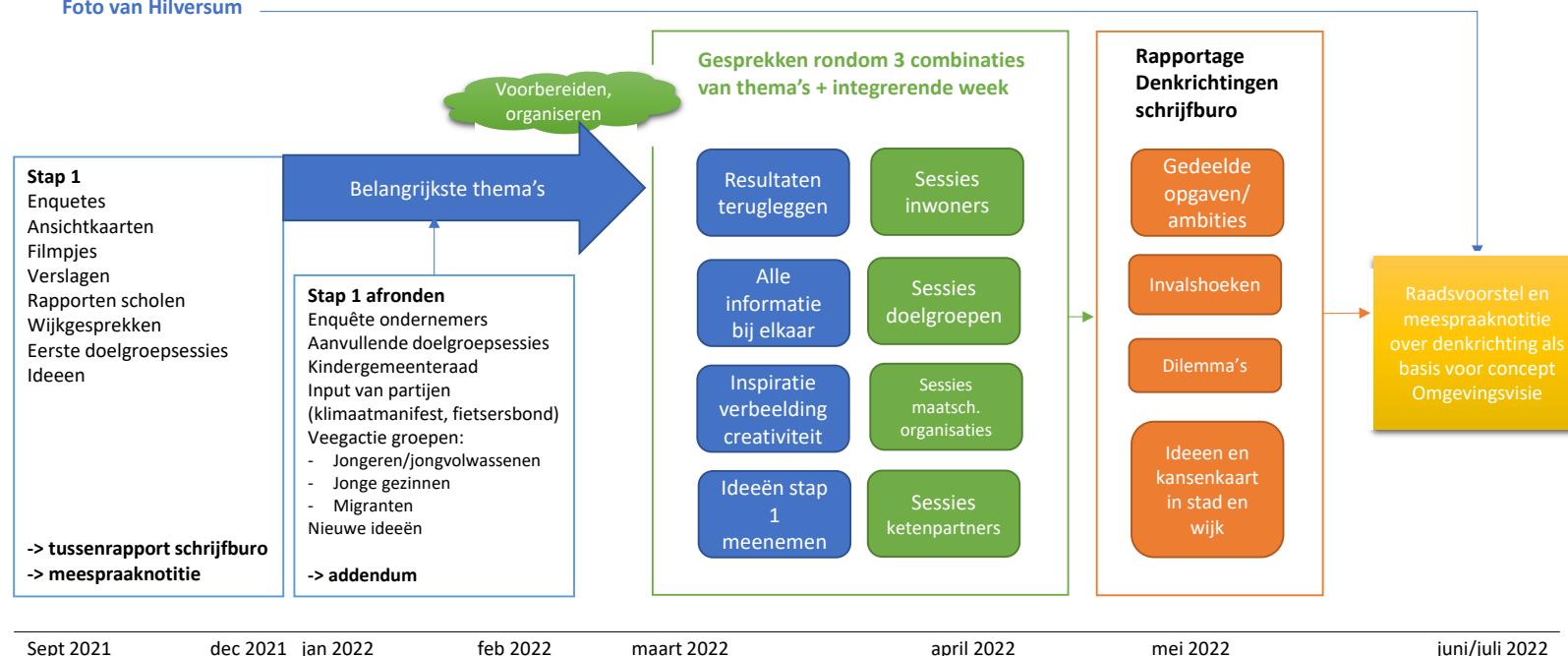
Niet uit te sluiten is dat er gedurende het proces initiatieven van ontwikkelaars en eigenaars van locaties of gebieden ontstaan.

Globale aanpak fase 2 (participatie)

Voorstaande leidt tot een vervolgaanpak voor fase 2, waarbij stap 1 doorloopt tot en met februari 2022. Verschillende doelgroepen (fietzersbond, klimaatmanifest) hebben aangekondigd nog thema's aan te dragen alvorens stap 2 start en er wordt nog input gehaald bij ondervertegenwoordigde groepen inwoners. De participatie in stap 2 vindt plaats vanaf medio maart tot mei 2022 in een fysiek en digitaal 'lab' in verschillende 'weken van', waarin allerlei sessies worden georganiseerd voor inspiratie, verdieping en integratie. Waar mogelijk worden doelgroepen gecombineerd en waar dat niet doelmatig is, gebeurt dat niet. Daarna wordt door een onafhankelijk schrijfbureau de opbrengst van de participatie gebundeld in 'denkrichtingen', zowel in tekst als in kaartbeelden. Het schrijfbureau werkt daarbij samen met het bureau dat in fase 3 de concept Omgevingsvisie maakt (dit is een bureau met het schrijven en verbeelden van Omgevingsvisies als specialisatie), om redenen van efficiëntie en effectiviteit. Het college maakt bij de participatieopbrengst een 'meespraaknotitie' en brengt deze samen in een raadsvoorstel naar de gemeenteraad. De gemeenteraad stelt een denkrichting of een combinatie van denkrichtingen vast als basis voor het opstellen van de ontwerp Omgevingsvisie.

Beeldverslag fase 1

Foto van Hilversum

Figuur 2 Globale aanpak fase 2

Geclusterde thema's

Uit de eerste stap van de participatie blijken er dominante en onderbelichte onderwerpen voor de Omgevingsvisie te zijn. Voor de Omgevingsvisie is het belangrijk de thema's in samenhang (integraal) te bekijken om terecht te komen op dilemma's, kansen en keuzes. Door thema's te clusteren rondom drie invalshoeken (die zijn gemaakt op basis van veel door inwoners genoemde thema's uit de eerste stap), kunnen alle relevante onderwerpen ingebracht worden, partners betrokken worden en kunnen dilemma's en kansen meer geduid, integraal verkend en besproken worden. Elke week staat 1 cluster van thema's centraal. De themaweken worden voorbereid in samenhang met lopende gemeentelijke programma's en er is ruimte voor (onafhankelijke) inspiratie en verbeelding. Dat leidt tot inzichten en verslag, maar ook tot kaartbeelden, mogelijk gegenereerd door het spelen van een 'serious game'. In de vierde week worden de drie weken geïntegreerd: welke overeenkomsten en verschillen

ontstaan uit de verschillende invalshoeken uit de drie weken ervoor? Het schrijfbureau werkt deze laatste integratieweek uit tot denkrichtingen, waarover de gemeenteraad een besluit neemt.

We zien drie invalshoeken vanuit stap 1 van de participatie die als basis dienen voor de drie weken in stap 2:

- De invalshoek van de **woonkwaliteit**. Door inwoners zijn de onderwerpen wonen, demografie, openbare ruimte, natuur en groen vaak in samenhang genoemd, blijkt uit de tussenrapportage participatie stap 1. De onderwerpen die bij deze invalshoek horen gaan met name hoe Hilversum eruit ziet (anders dan hieronder bij leefkwaliteit). Hieraan kunnen meer onderbelichte thema's als bodem, milieu en gezondheid goed worden toegevoegd.. Dilemma's die zichtbaar zijn in de participatie zijn: meer en betere woningen voor iedereen/Hilversum mag groeien versus niet te hoog/Hilversum moet niet groeien. Ook in de openbare ruimte zijn er niet verenigbare ruimteclaims: meer kwaliteit voor ontmoeten en groen, noodzakelijke voorzieningen voor energie en klimaatadaptatie, en het nu dominante gebruik voor verkeer.
- De invalshoek van de **leefkwaliteit**. De onderwerpen voorzieningen, ontmoeten, werk, en economie zijn samenhangend en vaak genoemd door inwoners. De onderwerpen die bij deze invalshoek horen gaan met name over de activiteiten die in Hilversum plaatsvinden. Hieraan kunnen meer onderbelichte thema's als inclusiviteit, kansengelijkheid, bestaanszekerheid en veiligheid goed worden toegevoegd. Dilemma's uit de participatie zijn: willen we nadruk op een bruisend centrum of op voorzieningen in de wijk? Willen we meer of minder werk in de stad: meer werk geeft misschien meer drukte, maar houdt ook ons voorzieningenniveau hoog.
- De invalshoek van de **grote vraagstukken op het niveau van de stad, waar we de komende twintig jaar antwoorden op moeten formuleren/** Dit zijn vrij principiële vraagstukken voor de toekomst op Hilversum die gaan over een transitie/verandering. Vaak hebben deze vraagstukken ook een regionale component. Denk aan de infrastructuur voor mobiliteit (wegen), waterhuishouding en energie en de verdere ontwikkeling van onze grote gebieden voor werkgelegenheid, zoals het Arenapark en Media Park. Door inwoners zijn de onderwerpen duurzaamheid en verkeer vaak genoemd, soms in samenhang. Een aantal fundamentele keuzes bij deze transities kunnen grote impact hebben op de verdere ontwikkeling van Hilversum: faciliteren we de auto op het hoofdwegennet/maken we nieuwe wegen of kiezen we fundamenteel voor alternatieven ten koste van ruimte voor de auto? Mogen ingrepen voor energie en klimaat ten koste gaan van ruimtelijke kwaliteit?

Globale aanpak fase 3 (concept Omgevingsvisie)

De participatieopbrengst (fase 2) is de basis voor het opstellen van een concept Omgevingsvisie (fase 3) door het college. Het college geeft de concept Omgevingsvisie vrij voor inspraak in het najaar 2022, waarna vaststelling door de gemeenteraad volgt (fase 4). De uitkomst van fase 2 is nog onzeker. Om de benodigde tijd voor het opstellen van de concept-Omgevingsvisie zo kort mogelijk te maken, is het van belang om tijdens fase 2 al meer duidelijkheid te krijgen over:

- Hoe ziet de Omgevingsvisie er uit? Daarvoor maken we al in fase 2 alvast een inhoudsopgave.
- Hoe onderbouwen, toetsen en monitoren we de keuzes in de Omgevingsvisie met gebruik van een transparant afwegingskader?
- Wat is nodig voor het uitvoeren van een milieueffectrapportage?
- Wat heeft de Omgevingsvisie nodig om te kunnen fungeren als grondslag voor Omgevingsplan, leges en kostenverhaal?

Het bureau dat de Omgevingsvisie maakt, loopt daarom al mee in fase 2 en maakt in afstemming met het schrijfbureau het samenvattende kaartmateriaal.

Voortgangs- en kwaliteitscriteria

De criteria waaraan de voortgang wordt afgemeten:

1. Afronding fase 2 voor de zomer 2022
2. Opbrengsten zijn efficiënt vertaalbaar in een ontwerp Omgevingsvisie, waarbij ten minste duidelijk is:
 1. De participatie door Hilversummers duidelijk zichtbaar is in de besluitvorming (in de besluitvorming of in de fase als geheel? De raad is aan de beurt in de besluitvormingsfase) over fase 2
 2. De contouren van een integrale, richtinggevende lange termijn visie en ontwikkelingsbeeld, waarin ambities en perspectief wordt geschetst tot 2040 voor samenhangende opgaven (ruimtelijk, duurzaam, sociaal en economisch), strijdigheden worden beslecht en synergie zichtbaar wordt;
 3. Dat de concept Omgevingsvisie kan voldoen aan de volgende wettelijke eisen van de Omgevingswet: art 3.2 (hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid) en 3.3 (voorzorg en preventie)
3. Fase 2, 3 en 4 zijn haalbaar binnen beschikbaar budget

Projectafsluiting

Het project wordt afgesloten na vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad (fase 4, begin 2023)

Tijd

Hoofdresultaat/hoofdproduct	Tussenstap/ tussenproduct	Omschrijving tussenstap/tussenproduct	Benodigde tijd (2022)
Afronden stap 1	Werksessies, verslagen	In beeld brengen ondervertegenwoordigde groepen en afronden verkenningen met doelgroepen. Wordt verzameld in een collegebrief als addendum op raadsvoorstel stap 1 eind januari.	Januari, februari
Organisatie participatieactiviteiten	Planning, communicatie-middelen, website, labs	Ontwikkelen en plannen inhoudelijk programma, fysieke en digitale faciliteiten lab, herinrichten website, communiceren	Januari en februari
Uitvoering participatieactiviteiten	Sessies, polls, conclusies	Vier 'weken van', eindigend in conclusies in word en kaartbeelden	Half maart tot eind april
Rapport denkrichtingen	Data-analyse digitaal en uit fysieke sessies	De participatie leidt tot opbrengst. Die moet worden verzameld, geordend en geduid. Dit schrijft een onafhankelijk schrijfbureau op in een rapport over denkrichtingen dat wordt teruggekoppeld aan deelnemers.	Vanaf medio april
Raadsvoorstel en meespraaknotitie opstellen	Raadsvoorstel en meespraaknotitie Terugkoppeling deelnemers	Vormeisen aan een concept Omgevingsvisie Afwegingskader ontwerp-datamonitor productieproces concept Omgevingsvisie+MER	mei
Besluitvorming Fase 2	Raadsvoorstel en Beeldvormende sessie	Commissie- en raadsvergadering	Juni, juli
Fase 3 Concept Omgevingsvisie opstellen en inspraak	Concept Omgevingsvisie	Vrijgeven van de concept Omgevingsvisie voor inspraak door BenW	Juni - oktober
Fase 4: Definitieve Omgevingsvisie	Omgevingsvisie	Commissie- en raadsvergadering, besluitvorming over de definitieve Omgevingsvisie na de inspraakperiode.	november 2022/januari 2023

Bestuurlijke planning

De wettelijke deadline vanuit de Omgevingswet is vooralsnog 1 januari 2024. De bestuurlijke deadline in het bestuurlijk PvA is januari 2023.

Bestuurlijke planning stap 1 fase 2 (raadsvoorstel ter kennisgeving tussenstand): college 18 januari, commissie 9 februari, raad 9 maart 2022

Bestuurlijke planning stap 2 fase 2 (raadsvoorstel afronden participatie): college 31 mei, commissie 15/22 juni, raad 13 juli 2022

Bestuurlijke planning fase 3 vrijgeven concept Omgevingsvisie voor inspraak: college 31 augustus 2022

Bestuurlijke planning fase 4 (Omgevingsvisie vaststellen): college 1 november, commissie 16/23 november 2022 (in december 2022 geen commissies!), raad januari 2023

De planning is krap, maar nog steeds haalbaar. Mogelijke knelpunten die in beeld zijn:

- Het produceren van de concept Omgevingsvisie. Daarvoor is van belang dat de participatie een heldere denkrichting oplevert. Als er uitgebreider politiek debat nodig is dan de commissie- en raadsvergaderingen van juni en juli om keuzes te maken, schuift de planning op.
- Het verwerken van de inspraakreacties. De inspraak loopt van 1 september tot ca 15 oktober . Mochten er buitengewoon veel inspraakreacties zijn om te verwerken, wordt het college van 1 november niet gehaald en schuift de planning op.

Geld

Totale begroting 2022

Totale projectbegroting	€ 393.000,-
Personeelsbegroting Projectleiding en ondersteuning participatie Communicatie Stedenbouw (schrijven concept Omgevingsvisie) Voorzitter Klankbordgroep Data ordening Onafhankelijke redactie Inspiratie, verbeelders en voorzitters tijdens participatie	€ 284.000,-
Advies en onderzoeken Milieueffectrapportage	€ 60.000,-
In te kopen materialen Inrichten fysiek 'Lab' voor '4 weken van'. Citizenlab (het digitale participatieplatform) Communicatiemiddelen voor tijdens participatie Uitvoeringskosten participatie (weken van)	€ 45.000,-
Overige kosten Vervolgopdracht Stichting Omgevingseducatie	€ 4.000,-

Beschikbaarheid budget 2022

Het budget van de Omgevingsvisie maakt onderdeel uit van het budget van het programma Omgevingswet.
De gemeenteraad heeft specifiek voor de Omgevingsvisie in 2022 270.000 euro projectbudget beschikbaar gesteld.

Overige inkomsten

Voor het programma Omgevingswet volgt een overhevelingsvoorstel vanuit 2021. Voorgesteld wordt om 123.000 aan te wenden voor de Omgevingsvisie. Ten minste de kosten van de MER waren al begrepen in het budget Omgevingswet (en niet in het budget Omgevingsvisie dat door de raad beschikbaar wordt gesteld). Dat de MER uit het programma Omgevingswet moet worden bekostigd en dat daarvoor overheveling nodig is, is evident.

Middelen na oplevering project

Na vaststelling van de Omgevingsvisie in januari 2023 zijn er voor het project geen kosten meer.

Risico's

Top 6 risico's

Nummer	Risico	Beheersmaatregel	Financieel/Organisatorisch/Proces
1.	Nieuwe beperkende maatregelen vanwege corona beperken de mogelijkheden voor fysieke bijeenkomsten en nopen tot herprioritering van de inzet van capaciteit	Inrichten opschaalbaar digitaal lab (citizenlab)	Proces en organisatorisch
2.	Geen overheveling budget Omgevingswet (overheveling pas zeker bij besluitvorming over jaarrekening door de raad in juli 2022)	Overheveling aankondigen in raadsvoorstel tussenrapportage (raad maart 2022)	Financieel
3.	Beschikbaarheid projectleider in de organisatie, werving lastig door marktomstandigheden	Nog geen	Organisatorisch
4.	Schrijven concept Omgevingsvisie onder tijdsdruk. Het produceren van de concept Omgevingsvisie vergt drie maanden, waarbij het bureau samenwerkt met een compacte ambtelijke werkgroep.	Vooruitwerken in fase 2	Proces, organisatorisch
5.	Gewenst bereik/deelname en 'voldoende tijd' voor participatie zijn in het bestuurlijk PvA niet geoperationaliseerd.	Rapporteren aan de gemeenteraad over bereik en tijd voor participatie in het raadsvoorstel tussenrapportage (raad maart 2022)	Inhoud
6.	Inwoners en stakeholders worden in 2022 door gemeente benaderd in verschillende trajecten (OV, projecten, programma's, agenda's, uitvoering)	Aansluiting programma's op Omgevingsvisie	Organisatorisch

In de programmabegroting 2022 is de Omgevingsvisie onderdeel van R197 'Omgevingswet - extra inspanning met minder effectiviteit'. Risico nummer 5 is dat de nieuwe Omgevingswet extra kosten met zich meebrengt ivm het opstellen de Omgevingsvisie Hilversum 2040. Het totale risico R197 bedraagt twee ton.

Wie draagt de risico's?

De risico's liggen bij de gemeente en zijn niet extern overdraagbaar.

Organisatie

De wethouder Ruimtelijke Ordening is Bestuurlijk opdrachtgever. De gemeentelijke organisatie is ingericht met een Ambtelijk Opdrachtgever, een kernteam met (deel-)projectleiders en verschillende werkgroepen. Er wordt meer samenhang gezocht met lopende programma's.

De gemeentelijke organisatie is niet ingericht op een (participatie-)project van deze omvang. Daarom zijn met gebruikmaking van het door de raad beschikbaar gestelde budget functies extern ingekocht: deelprojectleider participatie, deelprojectleider schrijven en verbeelden concept Omgevingsvisie en communicatie.

Alle functies zijn ingekocht conform aanbestedingsregels. Er is 1 knelpunt. De deelprojectleider participatie is enkelvoudig onderhands aanbesteed. Het contract loopt tot 31-12-2021. Om reden van continuïteit en planning is het nodig het contract te verlengen tot 1 juli 2022. Door het extra bedrag wordt echter de drempel voor enkelvoudige onderhandse aanbesteding overschreden. Dit vereist motivering van de overschrijding in het dossier. Dat zal gebeuren, met als argumenten continuïteit en de planning.

De gemeente betreft veel partijen bij de participatie. Ook blijft een klankbordgroep actief. De klankbordgroep is door het college ingericht als praktische invulling van de intentie uit het bestuurlijk plan van aanpak van de gemeenteraad om de inwoners en organisaties van Hilversum breed te betrekken bij het proces van de Omgevingsvisie. De klankbordgroep is een onafhankelijke meedenkgroep die reflecteert op de aanpak: wordt de samenleving breed betrokken en worden de opbrengsten objectief verwerkt? De klankbordgroep ziet voor zichzelf een rol zolang het om objectieve weergave van de inbreng van inwoners gaat. Waar het om inhoudelijke of politieke keuzes gaat, stopt de rol van de klankbordgroep. De klankbordgroep is geen onderdeel van de organisatie en heeft geen formele adviesrol. De klankbordgroep bestaat op dit moment uit vertegenwoordigers van HOP2040, Vonkindewijk, de Vorstin, Hilversum 100 werkgroepen groen en energietransitie, Versa Welzijn, de Alliantie, het sportoverleg, bond Heemschut en Cuypersgenootschap, BV Hilversum, het Roland Holstcollege en de wethouder Ruimtelijke Ordening. Andere deelnemers zijn welkom. De klankbordgroep heeft een onafhankelijke, externe voorzitter. De klankbordgroep komt in 2022 nog 3 keer bijeen rondom de participatieactiviteiten. Daarna stopt de klankbordgroep.

Informatie

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor dit proces zijn vastgelegd in het bestuurlijk plan van aanpak: tijd, geld en participatie. Het bestuurlijk plan van aanpak is na te lezen: https://hilversum2040.nl/uploads/59c525f3-6359-40b0-b2cc-5d0d3078f4f3/project_folders/file/file/aa94187c-6335-43b6-8200-e585524cccc9/samenvatting-bestuurlijk-Plan-van-Aanpak.pdf

Politieke gevoeligheden

Het bestuurlijk plan van aanpak is mede van de hand van de raad zelf, in samenspraak met bewonersorganisaties. Dat maakt dat de verwachtingen van en betrokkenheid bij het participatieproces hoog zijn.

Informatieborging

Alle informatie is beschikbaar op de projectwebsite: www.hilversum2040.nl. De website wordt opnieuw ingericht voor de volgende stap.